

STV 2013.05

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het administratief beroep ingesteld door

mr. X

tegen de inhoud van de brieven van 15 september 2010, 6 december 2012 en 14 december 2012 van de Raad van Toezicht in het arrondissement A - voorheen B - (hierna: de Raad) betreffende de einddatum van de stage van mr. X, hierna: appellante.

Verloop van de procedure

1. Bij brief van 17 januari 2013 geeft appellante aan zich niet te kunnen verenigen met de beslissingen van de Raad, neergelegd in de aan appellante gerichte brieven van 15 september 2010, 6 december 2012 en 14 december 2012. Appellante verzoekt de algemene raad haar een termijn te stellen om het beroepschrift aan te vullen.

2. Bij brief van 18 januari 2013 bevestigt de algemene raad appellante de ontvangst van haar administratief beroepschrift en stelt appellante in de gelegenheid om vóór 4 februari 2013 haar beroepsgronden in te dienen.

Bij brief van 18 januari 2013 zendt de algemene raad de raad een afschrift van zijn aan appellante gerichte brief.

3. Met een e-mailbericht van 22 januari 2013 verzoekt appellante de algemene raad de termijn tot aanvulling van de beroepsgronden te verlengen tot vier weken.

4. Met een brief van 23 januari 2013, met in bijlage het e-mailbericht van 22 januari 2013, verzoekt appellante de algemene raad ook per gewone post om uitstel voor het indienen van nadere beroepsgronden.
5. Bij brief van 25 januari 2013 verzoekt de algemene raad appellante haar beroepsgronden vóór 20 februari 2013 in te dienen. De brief gaat in afschrift naar de raad.
6. Bij brief van 18 februari 2013 ontvangt de algemene raad het aanvullend beroepschrift van appellante.
7. Bij brief van 20 februari 2013 bevestigt de algemene raad appellante de ontvangst van haar aanvullend beroepschrift van 18 februari 2013 en deelt appellante mede dat de hoorzitting zal plaatsvinden op 6 mei 2013, rond het middaguur.
8. Bij brief van 20 februari 2013 zendt de algemene raad de raad een afschrift van het aanvullend beroepschrift van appellante en verzoekt de raad om uiterlijk 28 maart 2013 een verweerschrift in te dienen. Voorts wordt de raad medegedeeld dat de hoorzitting zal plaatsvinden op 6 mei 2013, rond het middaguur.
9. Desgevraagd verleent de algemene raad bij brief van 3 april 2013 de raad uitstel tot 15 april 2013 om een verweerschrift in te dienen, met afschrift aan appellante.
10. Bij brief van 15 april 2013 ontvangt de algemene raad een verweerschrift van de raad.
11. Bij brief van 17 april 2013 bevestigt de algemene raad de raad de ontvangst van het verweerschrift van 15 april 2013 en deelt de raad mede dat de hoorzitting van 6 mei 2013 om 11.15 uur aanvangt.
12. Bij brief van 17 april 2013 deelt de algemene raad appellante mede dat de hoorzitting van 6 mei 2013 om 11.15 uur aanvangt.

13. Ter zitting verschijnen appellante en namens de raad mevrouw mr. Y en mevrouw mr. Z, adjunct-secretaris.

Standpunt van de raad

14. Het beroep, ingesteld tegen de beslissing van 15 september 2010, is niet-ontvankelijk, omdat

- het beroep niet tijdig is ingesteld en
- appellante geen belang meer heeft nu zij per 1 maart 2013 als stagiaire in loondienst de praktijk uitoefent.

De brieven van 6 en 14 december 2012 zijn appellante desgevraagd ter informatie gezonden en beogen niet een beslissing aan appellante kenbaar te maken. Zo appellante een appellabele beslissing had gewenst, had zij daartoe een verzoek tot de raad kunnen richten. Waar appellante zich beroept op jurisprudentie inzake verschoonbare termijnoverschrijding refereert de raad aan een beslissing van de Centrale Raad van Beroep inhoudende dat hiervan slechts sprake kan zijn als niet redelijkerwijs kan worden aangenomen dat appellante wist of kon weten dat binnen een bepaalde termijn bezwaar moest of kon worden ingediend. Nu appellante zelf advocaat is, kan van een dergelijke situatie geen sprake zijn.

Standpunt van appellante

15. Het besluit van 15 september 2010 is nietig, omdat verlenging van de stage op grond van artikel 5 Stagereglement 2010 bij herintreding slechts kan worden opgelegd op het moment van beëdiging en niet achteraf. Appellante heeft gedurende tien maanden, tot 30 september 2011, als stagiaire op een advocatenkantoor gewerkt. Op 27 oktober 2010 is appellante (weer) beëdigd en werkzaam als advocaat-stagiaire bij een advocatenkantoor te C. Bij hetzelfde kantoor heeft appellante voorafgaand aan de nieuwe beëdigingsdatum zeven maanden advocaat-stagiaire-werkzaamheden verricht. Einddatum van de stage zou dan ook 27 december 2012 moeten zijn. Appellante stelt dat de raad niet bevoegd was om te beslissen dat de einddatum van de stage 27 oktober 2013 is in plaats van 27 december 2012 (brief van 6 december 2012). Voor zover nodig beroept appellante zich op verschoonbare termijnoverschrijding nu in de brief van 15 september 2010 geen rechtsmiddelenclausule was opgenomen, zoals dat overigens ook geldt voor de brieven van 6 en 14 december 2012. In de brief van 14 december 2012 maakt de raad ten onrechte onderscheid tussen de restduur van de stage in loondienst en als stagiaire-ondernemer.

Beoordeling van het administratief beroep

Brief van 15 september 2010

16. Het administratief beroepschrift van 17 januari 2013 is gericht tegen de brief van 15 september 2010. Met deze brief krijgt appellante de mededeling dat een eerdere stage van tien maanden, beëindigd in 2001, de raad leidt tot de conclusie dat de duur van de stage voor appellante drie jaar is. De brief wordt besloten met een verwijzing naar artikel 9b, tweede en vijfde lid, Advocatenwet. Appellante voert aan dat hier geen sprake kan zijn van een verlengingsbesluit in de zin van artikel 5 Stagereglement.

17. De algemene raad leidt uit de overgelegde stukken af dat de raad geenszins de bedoeling had een verlenging van de stage te bewerkstelligen. Integendeel, appellante wordt medegedeeld dat voor haar, zoals voor elke andere stagiaire, een stageduur van drie jaar geldt. Daarmee zegt de raad impliciet dat de advocatuurlijke ervaring van tien maanden, geëindigd per 1 oktober 2001, geen invloed heeft op de stageduur.

Van een nietig verlengingsbesluit is dan ook geen sprake.

18. Voor zover nodig beroept appellante zich op het ontbreken van een rechtsmiddelenclausule als gevolg waarvan appellante eerst thans in de gelegenheid is administratief beroep in te stellen tegen de inhoud van genoemde brief. Appellante refereert hiertoe aan nader aangehaalde jurisprudentie. Ten deze overweegt de algemene raad het volgende.

19. De algemene raad sluit niet uit dat bij appellante door de verwijzing naar artikel 9b, vijfde lid, Advocatenwet de indruk is gewekt dat het om een verlenging van de stageduur gaat; te meer daar de brief geen duidelijke motivering inhoudt, maar slechts een verwijzing naar een in 2001 beëindigde stage.

20. Ofschoon niet heel duidelijk, is de verwijzing naar artikel 9b, vijfde lid, Advocatenwet een verwijzing naar de mogelijkheid om administratief beroep in te stellen bij de algemene raad. Een termijn waarbinnen dat beroep moet worden ingesteld, ontbreekt evenwel. Daarnaast constateert de algemene raad dat appellante de mededeling over de duur van haar stage is gedaan op briefpapier van de raad, ondertekend door de adjunct-secretaris. De algemene raad stelt dan ook vast dat, indien de raad met deze brief appellante beoogde

te zeggen dat de advocatuurlijke ervaring van appellante gedateerd is en er om die reden besloten is om appellante te houden aan de gebruikelijke stageduur van drie jaar, de brief namens de raad ondertekend behoorde te worden.

21. Naar de mening van de algemene raad had de raad in casu moeten bezien in hoeverre er een mogelijkheid tot verkorting van de stage was geweest, als bedoeld in artikel 9b, tweede lid, laatste volzin, Advocatenwet. Tegen een weigering van die verkorting zou vervolgens bezwaar kunnen worden ingediend bij de raad.

22. Van de mogelijkheid van administratief beroep noch van bezwaar heeft appellante gebruik gemaakt. Appellante is beëdigd op 27 oktober 2010 en heeft haar stage aangevangen bij een kantoor te C. Eerst na tussentijdse opzegging van de stage door haar patroon waardoor appellante genoodzaakt werd te zoeken naar een andere patroon om haar stage te kunnen afronden, stelt appellante na ruim twee jaar de problematiek inzake de stageduur aan de orde en beroept zij zich op 17 januari 2013 op het ontbreken van een rechtsmiddelenclausule in de drie genoemde brieven.

23. Uit de door appellante aangehaalde beslissingen betreffende verschoonbare termijnoverschrijding blijkt geenszins dat het ontbreken van een rechtsmiddelenclausule vanzelfsprekend leidt tot verschoonbare termijnoverschrijding van het te laat ingestelde bezwaar of beroep. In de beslissing van de Hoge Raad van 19 maart 2010 (r.o. 3.4.1) wordt de parlementaire geschiedenis van artikel 6:11 Awb aangehaald. Hieruit blijkt dat “een termijnoverschrijding verschoonbaar kan zijn. Een en ander zal overigens mede afhangen van de deskundigheid die de belanghebbende bezit.” In de beslissing van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 21 september 2011 (r.o. 2.2.4.) overweegt de Afdeling dat “van een professionele rechtsbijstandverlener kennis mag worden verondersteld omtrent het in te stellen rechtsmiddel en de daarvoor geldende termijn. Ook van burgers die regelmatig procederen mag die kennis worden verondersteld.”

24. Nu appellante zelf aangeeft eerder gedurende tien maanden op het tableau te hebben gestaan en gedurende zeven maanden voorafgaand aan haar tweede beëdiging “advocaat-stagiaire werkzaamheden” bij een advocatenkantoor te hebben verricht, kan zij thans in redelijkheid, en zeker niet na een periode van ruim tweeënhalf jaar, geen beroep op verschoonbare termijnoverschrijding doen.

25. Waar het administratief beroep ziet op de brief van de raad van 15 september 2010 is appellante dan ook niet-ontvankelijk in haar beroep.

Brief van 6 december 2012

26. Appellante voert aan dat de raad niet bevoegd is te beslissen dat de stage eindigt op 27 oktober 2013. Daarnaast geeft appellante aan dat het onderwerp en de rechtsmiddelenclausule niet zijn opgenomen in deze brief.

27. De algemene raad passeert het beroep van appellante dat de brief geen onderwerp vermeldt. Het separaat duiden in een brief van het onderwerp is geen constitutief vereiste voor een rechtsgeldig besluit.

28. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS 17 mei 2006, LJN: AX2118, Raad van State, 200507524/1 en LJN: AX2120, Raad van State, 200506444/1) is de inschrijvingsduur bepalend voor de duur van de stage. Gelezen in samenhang met het bepaalde in artikel 9b, eerste lid, Advocatenwet kan reeds om die reden het zinsdeel “dus in principe eindigt uw stage op 27 oktober 2013” geen besluit zijn in de zin van de Awb. Bedoeld zinsdeel is daarmee slechts de weergave van de betekenis van jurisprudentie betreffende genoemd wetsartikel, hetgeen leidt tot de informatieve mededeling over de vermoedelijke einddatum van appellantes stage, onvoorziene omstandigheden daargelaten.

29. Tegen het einde van de termijn van drie jaar is de raad ingevolge bedoelde jurisprudentie gehouden tot een inhoudelijke beoordeling van de praktijkervaring van de stagiaire naast de verplichting ingevolge artikel 10 Stageverordening 2005 om te bezien of aan alle opleidingsvereisten is voldaan.

30. In verband met de opschorting van de stage als gevolg van de tussentijdse opzegging van de stage door de patroon kon de raad appellante mededelen dat de stage in principe eindigt per 27 oktober 2013, drie jaar na de beëdiging op 27 oktober 2010. De algemene raad neemt afstand van het door de raad in de brief gestelde dat “het in de rede ligt dat de raad zal beslissen dat uw stage zal worden verlengd met de periode dat de stage van rechtswege is geschorst geweest”. Immers, met inachtneming van de hiervoor aangehaalde jurisprudentie vindt de beoordeling van de stage plaats tegen het einde van de

inschrijvingsduur van drie jaar. Op dat moment beoordeelt de raad of aan een stagiaire de stageverklaring kan worden afgegeven.

31. Ter zake van het ontbreken van een rechtsmiddelenclausule verwijst de algemene raad naar het dienaangaande gestelde betreffende de brief van 15 september 2010.

Brief van 14 december 2012

32. Appellante refereert in haar beroep aan overweging 4 van de brief van de raad van 14 december 2012 waar de raad naar het oordeel van appellante ten onrechte een onderscheid maakt tussen het uitoefenen van de praktijk in loondienst dan wel als ondernemer-stagiaire.

33. De algemene raad acht het juist dat de raad aangeeft dat wanneer appellante de praktijkuitoefening in loondienst na het vinden van een patroon weer hervat, tegen 27 oktober 2013 zal worden bezien in hoeverre appellante over voldoende praktijkervaring beschikt om op dat moment te beslissen of tot afgifte van de stageverklaring kan worden overgegaan. Gelet op de formulering van artikel 10 Stageverordening 2005, waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen de praktijkuitoefening in loondienst of als ondernemer-stagiaire, volgt de algemene raad appellante waar zij stelt dat de raad voor de beoordeling van de praktijkervaring van appellante tegen de datum van 27 oktober 2013 ten onrechte dit onderscheid aanbrengt.

34. In de aangehaalde overweging 4 van bedoelde brief geeft de raad op dat moment reeds aan – derhalve ruim voor 27 oktober 2013 - dat appellante over voldoende (praktijk)ervaring beschikt en refereert daarbij aan de (proces)ervaring opgedaan naar aanleiding van de tussentijdse opzegging van de stage door haar voormalige patroon. Appellante grijpt deze geste van de raad aan door te stellen dat de periode van 5 februari tot 14 december 2012 tijdens welke periode de stage was opgeschort, meetelt voor het praktijkdeel van de stage van appellante.

35. De algemene raad overweegt ten deze dat, zoals uit de bovenstaande overwegingen blijkt, de datum van 27 oktober 2013 de datum is die volgens de wet en de jurisprudentie aangehouden dient te worden. Ten overvloede merkt de algemene raad nog op dat tijdens de opschorting van de stage geen advocatuurlijke werkzaamheden mogen worden verricht. Dat de raad niettemin de werkzaamheden van appellante – gericht op haar eigen

rechtspositie en niet op die van een cliënt – meeneemt in zijn beoordeling van de praktijkervaring van appellante, dient als uitzonderlijk te worden aangemerkt, juist omdat in een dergelijke situatie de extra dimensie ontbreekt: het optreden voor een cliënt onder toezicht van de patroon. In de onderhavige kwestie werkte appellante niet onder toezicht van een patroon en mist zij de dynamiek van de interactie tussen advocaat en cliënt, die essentieel is voor de praktijkuitoefening.

36. Gelezen de brief van de raad van 14 december 2012 zal de praktijkervaring van appellante geen beletsel zijn voor de afgifte van de stageverklaring. Resteert de raad tegen de datum van 27 oktober 2013 te beoordelen of appellante heeft voldaan aan de bij of krachtens de Stageverordening 2005 aan haar gestelde eisen. Gelet op het bepaalde in artikel 9b, eerste lid, Advocatenwet is eerdere afgifte van de stageverklaring dan 27 oktober 2013 niet mogelijk.

37. Met inachtneming van de overgelegde stukken en gehoord partijen ter zitting verklaart de algemene raad het administratief beroep van appellante dan ook ongegrond.

BESLISSING

De Algemene Raad verklaart het administratief beroep van appellante ongegrond.

Aldus gedaan te Den Haag op 3 juni 2013

door mrs. D.J.B. de Wolff, M.J.V. van der List, J.D. Loorbach, J.T.C. Leliveld en J.A.W.M. Vogels,
in aanwezigheid van mr. M.E. Veenboer, griffier.

J.D. Loorbach
algemeen deken

M.E. Veenboer
griffier

Deze beslissing is verzonden op 3 juni 2013

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen bij de Rechtbank te B, sector bestuursrecht.